

3e Predikatie over 1 Korinthe 6:17, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 3 augustus 1947 te Den Haag

Gezongen: Psalm 62:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; 1 Korinthe 6.

Gebed:

Ach Heere, doe ons luisteren en acht geven op Uw Woord. Laat ons niet onszelf leven. Dit doen wij van nature. En zo blijkt het niet, of het blijkt veel te weinig, dat wij gestorven zijn, gestorven aan ons verstand, aan onze wil, aan ons gehele bestaan. En dit is toch alleen het leven. Het andere is de dood en dood aanbrennende; het brengt de dood onszelf aan, maar het brengt ook de naaste de dood aan. Het leven zijt Gij. En wie in U is, is enigermate Uw leven deelachtig. Dát is leven, leven uit U en door U en tot U, en tot zaligheid van ons. Door dit leven, in het licht van dit leven, zag de apostel vele dingen, dingen die wij in het geheel niet zien, of waarvan wij maar een slecht gezicht hebben. Hij zag dat de heiligen de wereld oordelen zullen. Wat ligt daaraan niet ten grondslag! En verstaan wij daar ook iets van?

Heere, Gij hebt ons bewaard en nu mogen wij aan de morgen van deze dag nog hier zijn. Wij zijn geschaard om Uw Woord. Geef ons dat voorrecht op te merken, te erkennen en er ook een recht gebruik van te maken. Wat hebben wij meer nodig dan Uw Woord en de rechte uitlegging ervan en de zin en de mening Uws Geestes erin? Wij zouden het met Uw Woord kunnen stellen. Wij stellen het ermee, als wij het maar hebben. Ook brood en water en een kledingstuk is erin begrepen, en boven alle dingen het eeuwige leven. Waar Uw Woord is, daar zijt Gij. Maar ook dit is waar: waar Uw Woord niet wordt gevonden, daar is de vorst der duisternis, de overste van deze wereld, die ook onze overste is, wanneer Uw Woord niet in ons is.

Geef ons Uw Getuigenis in de opening onzer lippen en doe ons zeggen wat wij overdacht hebben, als U wilt dat wij dat zullen zeggen. En anders, werp het alles omver en geef ons Uw Woord en doe ons dat zeggen, hoewel dit altijd gebrekkig zal zijn en zondig. Bereid Uw Woord in onze harten een plaats. Het wil er niet in, als U het er niet in werpt, want wij zijn vol van andere dingen, vol van de wereld, vol van de zonde, vol

ook van het eigen. Ontruk ons aan onszelf. Leid en breng ons tot dat gezegend Koninkrijk dat bestemd is om alle koninkrijken te vermalen, dat bestemd is om geopenbaard te worden als iets dat de koninkrijken al lang vermalen heeft. Sterk Uw Kerk over de ganse aarde. Doe haar goede moed hebben. Zij heeft er alle reden voor, en buiten haar niemand. Men zal het ook niet doen ook, en vroeg of laat zal men het moeten opgeven voor de waarheid.

Gedenk onze zieken. Ach Heere, wat een ellende is er, ook onder ons nog. Gedenk ze. Maak hen bekwaam om zich op te richten tot U.

Gedenk ons volk. Verwarring, hier, elders, overal! Wat wijsheid zouden ze hebben? Ze hebben U verlaten. Er moet verwarring zijn. Het is goed dat er verwarring is nu wij U hebben verlaten. Was er nu nog iets anders, dan zou hieruit het bewijs kunnen worden gehaald dat U er in het geheel niet was. Maar U is er. En daarom is er verwarring. 'Bloed en vuur en rookdamp.' Heere, nochtans, het zou niet behoeven onder te gaan. Onttrekt U Zich niet aan het hof, aan onze regering en aan allen die geroepen zijn om invloed uit te oefenen. Onttrekt U Zich niet aan het mensdom. Maar rechtvaardig zoudt Gij wezen, zo Gij het deedt. Heere, tred in het gericht met ons niet. Vergeef ons het onze, vernieuw ons naar Uw beeld en verlos ons, zoveel als mogelijk is, van onze ongerechtigheden.

Amen.

Wij wensen, mijn zeer geachte toehoorders, deze morgen nog eens te spreken over het tweede gedeelte van het 17e vers van 1 Korinthe 6. Wij hebben bij dit vers al enige malen uw aandacht bepaald. Schenk ons uw aandacht zo gij kunt, zo het u geschonken wordt. Want aandacht, aandacht des harten, brengen wij niet mee. Aandacht des harten moet geschonken worden, zoals alles geschonken moet worden door Hem Die de eeuwige volheid is en uit Wiens volheid de Kerk gedurig wordt bediend. De woorden luiden:

'...is één geest met Hem.'

In zijn geheel luidt de tekst: *'Die den Heere aanhangt, is één geest met Hem.'* We hebben eerst over het begin gesproken en daarna over het tweede gedeelte. Over dit gedeelte vanmorgen ook nog een enkel woord.

Gezongen: Psalm 62:3, 4 en 5.

Gij ziet wel, mijn zeer geachte toehoorders, dat de woordjes *'met Hem'* staan tussen twee haakjes,* dat wil zeggen, zij zijn door de overzetters ingevoegd. In het Grieks worden zij niet gevonden. Er staat dus in het Grieks: *'Die den Heere aanhangt, is één geest.'* De statenvertalers hebben deze woorden er nog bij gezet, maar het was toch wel duidelijk.

'Die den Heere aanhangt, is één geest.' Dat wil dus zeggen dat de Geest van Christus, of de Geest die in Christus is, ook gevonden wordt in hem die de Heere aanhangt, dus in een gelovige. De gelovige is een mens in wie de Geest is, dezelfde Geest Die in Christus is. Alleen met dit verschil, dat de Geest in Christus is zonder mate, en dat de gelovige de Geest maar in een uiterst geringe mate bezit. Maar hij bezit de Geest.

U vraagt misschien wat dat betekent. U zou bijvoorbeeld kunnen denken: 'De Geest te bezitten... Maar de Geest kan toch niet in ons zijn, want de Geest is God en Die is oneindig. Hoe zou nu ons hart de Oneindige kunnen bevatten?' Als ik zeg dat de Geest in de gelovige is, dan geef ik hiermee te kennen, dat Hij in de gelovige is met Zijn gunst en met Zijn genade. Dus zodra u het er door een waarachtig geloof voor houden kunt dat u Zijn gunst bezit – 'En ik ben Uw gunst deelachtig', zegt de Kerk (Ps. 86:1 ber.) – kunt u veilig besluiten dat u de Heilige Geest in u hebt.

Dat nu dit alles waar is, vindt u duidelijk in de Schrift, want de Heilige Geest is aan de Kerk beloofd. 'Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u', vindt u in Ezechiël 36 vers 27. En in Romeinen 8 vers 11: 'Indien de Geest Desgenen Die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij Die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken door Zijn Geest, Die in u woont.' In Romeinen 5 vers 5 vindt u hetzelfde: 'En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven.' En 1 Korinthe 2 vers 12 nog: 'Doch wij hebben niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest Die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn.'

* In hedendaagse uitgaven van de Statenvertaling veelal in cursief.

Duidelijk, nietwaar? En zijn deze dingen voor ons nog niet duidelijk, dan komt dat niet daar vandaan dat zij in zichzelf niet duidelijk zijn, maar omdat wij ze nog niet kennen door ondervinding. Alleen door ondervinding worden ze recht gekend. Er is dus een ‘conjunctio optima’ tussen Christus en de gelovige, dat is een allerinnigste, dus waarachtige vereniging tussen Christus en de gelovige. Als u waarlijk een gelovige zijt, dan is er tussen u en de Heere Jezus Christus een waarachtige vereniging. Zou deze vereniging er niet wezen, dan zou dit een bewijs zijn, dat u geen gelovige was.

Over deze vereniging een enkel woord. Zij is gewichtig genoeg, want, nog eens, wordt zij in ons niet gevonden, dan is er niets zaligmakends in ons, dan zijn wij dood door de zonden en de misdaden. Want het waarachtige, het geestelijke leven vloeit voort uit en bestaat in de vereniging met Christus. De gelovige dan heeft zich verenigd – niet met zijn opvatting van Christus. Het is mogelijk dat iemand zich verenigt met zijn opvatting van Christus. En ik denk dat dit wel het geval is met de meeste mensen die gehouden worden voor christenen en die zichzelf daarvoor ook houden. Maar het is heel wat anders zich met de Persoon des Heeren te verenigen dan zijn hart verenigd te hebben met de opvatting die men van Christus heeft. Let op dit verschil.

Misschien zegt u: ‘Ja, waar is dit verschil dan in op te merken?’ Wel, dat zal ik u zeggen. U moet u afvragen wat het was dat ruimte, vrede, blijdschap, God, gaf. Was dat uw geloof bijvoorbeeld? Dat is het bij de meeste mensen. U hoort het ze zeggen: ‘Men heeft toch zijn geloof?’ Ja, maar dat is dan volkomen misgetast. Maar als u kunt zeggen: ‘Nee, o in de verste verte was het niet mijn geloof, en het was ook mijn gestalte niet, het was niets van mij, en ik was het zelf ook niet, maar het was Jezus Christus en Dien gekruisigd – dát is het rechte, dán ligt het goed. Deze vereniging is zeer nauw. Ik heb het al gezegd: een ‘conjunctio optima’, de allerinnigste, de meest werkelijke vereniging.

Of ik het begrijp? Ik begrijp niets! Ik heb nog nooit iets begrepen en ik zal nimmer iets begrijpen. U evenmin. We kunnen wel zéppen: ‘Ik begrijp dit, en dat niet.’ Houd er maar mee op. Want wij hebben nooit iets begrepen; u zult nooit iets begrijpen. U wordt geplaatst voor een werkelijkheid. Luister eens goed. U wordt geplaatst voor een werkelijkheid – áls u er voor geplaatst wordt – en dan omhelst u deze werkelijk-

heid, en dát is geloven. De werkelijkheid is God, om het kort te zeggen. En als ik er iets aan toe zal voegen, dan is het dit: Zijn kiezen, Zijn verbond, Zijn Woord, Zijn belofte. Dan hebt u niets meer te kiezen, want u wordt onwederstandelijk ertoe gebracht om deze werkelijkheid te omhelzen. En dat is dan het geloof. Al het andere is waan. Zodra u zelf iets moet doen, hebt u zich al met de waan verenigd. Maar, nog eens, als u geplaatst is voor de werkelijkheid, dan vraagt u niet meer of u het begrip ervan hebt, want zolang u zegt: 'Ik begrijp dat niet', geeft u het bewijs dat u leeft. Maar als iemand voor de werkelijkheid – God, om het kort te zeggen – geplaatst is, dan is hij dood in zichzelf, dan is hij gestorven, dan is zijn verstand en wil en alles ondergegaan. Hijzelf is ondergegaan, en nu is er voor hem niets anders dan de werkelijkheid die hij aanschouwt, en die omhelst hij. Dat is het geloof.

Verstaat u dat nu? Als u dat niet verstaat, moet u nooit rusten voordat u dit hebt begrepen, dat wil zeggen niet met dit verstand, maar met het dadelijk begrijpen des Heiligen Geestes. Nooit rusten, nacht noch dag rusten, voordat u dit hebt, voordat dit gebeurd is. Want met al het andere gaat u verloren. Dit is uw behoud. Als u dit bezit, dan gaat u niet naar de hemel, maar dan *is* u in de hemel. Dan zijt gij geplaatst in de werkelijkheid. 'Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht' (1 Petr. 2:9). Ja, dat is het geloof. U kunt het geloof nooit nabootsen en u kunt er geen theorie over opstellen. Want u denkt wel dat u gelijk hebt, maar een ander komt en hij voelt het, ziet het en overtuigt u ervan, als u vatbaar zijt voor overtuiging, dat u het mis hebt. En als deze dingen in u liggen, dan hebt u het getuigenis in u dat het is zoals u de dingen ziet.

Ik heb bedaald mijn wegen nagegaan;
Mijn voet gekeerd tot Uw getuigenissen,
En mij gehaast die paden in te slaan,
Waarin mijn ziel zich nimmer kan vergissen. (Ps. 119:30)

Dat is het geloof. Daarom zeiden onze voorvaders, en het is goed om zulke dingen te herhalen en niet te vergeten, dat in het geloof de zekerheid is. De kerken van deze tijd spreken dat tegen. Daar moet u ook nooit naartoe gaan, want die zijn allemaal van de waarheid afgedleden.

Ook in het zwakste geloof is zekerheid. Wie het tegenspreekt, bewijst dat hij het niet verstaat, dat het waarachtig geloof hem nog niet geschonken is. Er is nooit een leraar van God gezonden geweest in de wereld, die het anders heeft gezegd. En met de ware leer moet u volkomen bevredigd zijn.

Dus deze vereniging met Christus is nauw. Daarom wordt zij vergeleken met dingen die deze nauwheid aangeven. Een huis met een fundament. Wat is de gemeenschap tussen het huis en het fundament niet innig. Het kleed en het lichaam. De rank en de wijnstok. De ent en de boom. Dat zijn vergelijkingen. Iedere vergelijking gaat mank. Toch is er iets in gezegd. Maar wát het is, dat zegt toch de vergelijking niet, want dat is niet te zeggen – dat moet geloofd worden. En bij het geloof, laat mij het zo eens zeggen, schiet het verstand over. Denkt u er toch aan. Bij het geloof schiet het verstand over, schiet de wil over, schiet het oordeel over, schiet de mens over. Het geloof is het, en dat geloof woont dan in de mens. Zo heeft de apostel Paulus gezegd: ‘Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft’ (Gal. 2:20).

Christus geeft Zich geheel. Hij geeft Zich als God en mens, als de Zoon van God en als de Middelaar Gods, als Profeet, Priester en Koning. Zo geeft Hij Zich in een ogenblik. Hij kan Zich niet delen. Hij geeft niet vandaag dit en morgen dat van Hem. Zo heb ik het wel horen zeggen. Dan wordt er een scheiding gemaakt tussen de ambten van Christus: nu het profetisch, later het priesterlijk en dan daarna nog het koninklijk ambt. Allemaal misgetast! Zo zijn de dingen niet. Christus geeft Zich, en als Hij Zich geeft, dan geeft Hij Zich zoals Hij is, en Hij is van het een noch van het ander te scheiden.

Zo geeft ook de zondaar zich. Wanneer? In de roeping, in de onwederstandelijke roeping geeft de uitverkoren zondaar zich als... zondaar. Niet als halve heilige, niet als een mens die al half opgeschoten was, die dit en dat had en nog andere dingen, maar dat nog miste. Hij geeft zich zoals hij is. En hoe is hij, u en ik? Ledig, schuldig, verwerpelijk, verdorven met al het zijne. Zo geeft zich de mens. Hoor het maar (u moet geloven wat ik zeg, maar ik zou haast willen opmerken: u hoeft niet te geloven wat *ik* zeg, want u hebt de Bijbel): ‘Die den goddeloze rechtvaar-

digd om niet' (Rom. 3:24, 4:5). 'Die roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren' (Rom. 4:17). Dat is toch duidelijk genoeg? En wie waren het die door Christus geroepen werden? 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt' (Matth. 11:28). Hij was gekomen 'om te zoeken dat verloren was' (Luk. 19:10). Is het niet duidelijk?

Nu gaan we een vraag stellen. Hoe komt het dat terwijl de dingen zo duidelijk beschreven staan in de Schrift en in de boeken die wij 'oude schrijvers' noemen, de mensen het niet verstaan en er op het ogenblik overal gepredikt wordt tegen deze dingen in? Hoe komt het dat u het misschien ook niet verstaat? Wat is hiervan de reden? Kijk eens. Er is een verschil. U kunt een godsdienst uit uzelf hebben, zoals bijvoorbeeld de spin haar web uit haar ingewanden voortbrengt. Deze godsdienst is niet in overeenstemming met de ware godsdienst. Want de mens uit wie deze godsdienst komt, is niet in overeenstemming met God, is het niet met God eens. Nu is al wat uit hemzelf voortkomt ook ingaande tegen de waarheid. Als u kunt, moet u dat eens vasthouden en overdenken. Dat is de valse godsdienst. En nu de waarachtige. Die komt uit God. En wanneer komt nu de waarachtige godsdienst uit God? Wel, wanneer God is gekomen. Hij brengt de godsdienst mee. Hoort u niet wat men vroeger dikwijls zei: 'Als de Heere komt, dan brengt Hij alles mee'? Nu, wat brengt Hij dan mee? Hij brengt de godsdienst mee. Hij brengt de echte, de zuivere godsdienst mee. Dat kunt u nu toch wel onthouden?

Zolang nu de mens tobt om uit zichzelf een godsdienst voort te brengen ten einde God daarmee te behagen en zijn staat vast te maken voor de eeuwigheid, zolang begrijpt hij de ware godsdienst niet. Die moet hij niet begrijpen. U hoort wel eens de uitdrukking: hij hield zich van de domme. Hier is het. Hij móét dat niet begrijpen. Dat is zijn belang niet. Hij is daar niet mee bezig. In afdalende lijn beweegt hij zich niet. Hij beweegt zich in een geheel andere lijn: hij wenst op te bouwen, voor God en voor zichzelf een huis te maken. Maar God werpt dat huis omver, en Hij werpt hem ook omver. Dan is het goed, want dat is het begin van het waarachtige. De apostel Paulus heeft veel over deze dingen nagedacht, en zo zijn er woorden gekomen als deze: 'Die in het vlees zijn, kunnen Gode niet behagen' (Rom. 8:8). En: 'Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God; want het onderwerpt zich der Wet Gods niet; want het kan ook niet' (Rom. 8:7).

Het zijn zulke diepingrijpende zaken. En dat zijn juist de zaken die wij moeten kennen. Kinderen, je zult wel eens denken: 'Ik versta het toch niet.' Maar kinderen, grote mensen verstaan het ook niet. Daarom moeten jullie toch komen en het is goed dat je ouders je meebrengen, al ben je maar twee, vier, zes, acht of tien jaar. Als de Heilige Geest nu eens kwam bij mijn woord, dan zou je het wel begrijpen. En als ten opzichte van je vader of moeder de Heilige Geest nooit gekomen was, dan zouden zij het niet verstaan en je zou het dan zelf wel verstaan. Kinderen moeten wel onderwezen worden, maar het hangt niet af van het verstand. Dit heeft men gedacht, en daarom beging men de dwaasheid om kinderkerken en zondagsscholen te onderhouden, alsof kinderen niet geschikt waren voor de kerk van grote mensen. Misgetast! De Heere Jezus heeft daar anders over gedacht. Dacht u dat het ooit anders ging dan door een pijl in eenvoudigheid geschoten? Het gaat nooit anders. Met al onze opzet wordt er niets tot stand gebracht. 'Wat dan,' denk je misschien, ouders, 'moet er dan geen onderwijs zijn?', enzovoort. Heel eenvoudig: je volgt je weg maar die God wil dat je gaan zult. Daar ligt de oplossing van alles in.

De vereniging met Christus houdt nooit meer op, wanneer zij eenmaal gewerkt is. Waar de genade valt, daar valt zij vrij. Zij is onwederstandelijk. En er is geen afval der heiligen. Ze houdt nooit op. Mag men dan zeggen: 'Eens bekeerd, blijft bekeerd'? Het hangt er maar van af wat u bedoelt. Als men dat zo zegt, dan heeft men geen goede bedoeling. Eens bekeerd, telkens bekeerd worden, dát is het rechte. Als iemand eens bekeerd is, en hij bekeert zich niet telkens, dan gaat zijn bekering te gronde, onherroepelijk! Kijk maar eens rond in de stad en waar ook. Wat ziet u? Verval, vervelozе huizen, enzovoort. Hoe komt dat? Zij worden niet onderhouden. En als er nu niets meer aan gedaan werd, wat zou dan het gevolg zijn? Zo moet het geestelijke leven ook onderhouden worden. Gebeurt dat niet, dan gaat het te gronde. En dan blijkt dus achteraf, dat het het ware niet geweest is. Ja, u voelt wel, van deze dingen is veel te zeggen. En er wordt nooit te veel van gezegd.

De vereniging tussen Christus en de ziel is in de eeuwigheid gegrond. Wat in de eeuwigheid niet gegrond is, dat kan in de tijd niet voor de dag komen. 'Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld' (Ef. 1:4). Daar hebt u het. Het moet in de eeuwigheid begon-

nen zijn, dan kan het in de tijd voor de dag komen, en het komt ook in de tijd voor de dag. Laat mij hier nog even u op wijzen. Want er zijn vele mensen die prediken en zeggen: 'Niet iedereen wordt met Christus Jezus verenigd en in Christus door God gerechtvaardigd en geheiligd.' 'Zeker,' laten zij dan volgen, 'aan de zijde Gods zijn zij verenigd en aan de zijde Gods zijn zij gerechtvaardigd en geheiligd.' Je hebt het wel eens horen zeggen, maar heb je ooit het bewijs hiervan gehoord? Heb je ooit gehoord dat zij het staafden met de Heilige Schrift? Dat heb ik niet alleen niet gehoord, maar zij zullen het ook nooit doen. Want de Heilige Schrift spreekt het tegen. Het is niet de waarheid, maar de leugen. Neen, God heeft in de eeuwigheid de Zijnen met Christus verenigd en Christus met de Zijnen. Lees het Hogepriesterlijk gebed en u zult het vinden. Want zodra ik iets zeg dat in strijd is met het Woord, dan zijt u van tevoren bedankt, als u mij er op attent maakt. 'Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelve gegeven' (Joh. 17:6). Dus, van eeuwigheid. En wat nu zo in de eeuwigheid bepaald, besteld en gedaan is, dat is bestemd om in de tijd geopenbaard te worden. Want wat is het gebeuren in deze bedeling? Niets anders dan de volvoering, de voltrekking van de raad Gods.

Dus er komt een ogenblik in het leven van ieder mens voor wie het bestemd is, dat hij wordt verenigd met Christus. Nu moet u zich afvragen of dat ogenblik voor u al aangebroken is geweest, of u verenigd zijt met Christus. Nog eens, daar hangt alles van af. Probeer uw staat voor de eeuwigheid niet goed te praten. Hij is niet goed; en het zal u nooit gelukken om althans met de Schrift aan te tonen, dat een mens zalig wordt die niet in Christus is en door God in Christus niet gerechtvaardigd en geheiligd is. Dat zal u nooit gelukken. Dat kunnen mensen elkaar wel wijsmaken, en dominees kunnen het wel preken, maar God heeft daar geen zegel op gelegd.

Als nu deze band gelegd is in de tijd, dan is er veel bestrijding. Maar de bestrijding doet de dingen geen einde nemen. Integendeel, hoe meer bestrijding, des te vaster in wetenschap. Uw bestrijding moet wat uitwerken. U wordt vandaag bestreden. Goed. Waar blijft u ermee? Laat u ze morgen maar wéér op u afkomen en over een jaar nog en uw gehele leven door, zonder dat zij wat uitwerkt? Nee, ze moet wat uitwerken. Want er is er één die zegt: 'Welnee, je verbeeldt je dat wel, maar ik zeg je dat je je bedriegt.' Zo spreekt de vorst der duisternis, nietwaar? En dan

komt misschien de wereld of een mens en je eigen vlees en bloed, dus je komt zelf en je zegt ook: 'Nee, het is niet waar.' Dus het wordt ontkend. Als nu iets ontkend wordt, wat gaan wij dan doen? Wel, wij geven toe, of wij spreken tegen. En als tegenspraak niet helpt, dan komen wij met onze bewijzen, wanneer ze er zijn. Zo moet het hier ook gaan. Wanneer er gezegd wordt: 'Je hebt het niet, man, vrouw, kind', dan doet u één van tweeën: u geeft het toe, en dan is het hoog tijd om te trachten het deelachtig te worden, of u zegt: 'Nee, ik heb het wel, al zeg ik het ook met vreze en beven', en dan komt u met bewijzen. Dat moet het eind van de bestrijding wezen. Daarom is ze zo goed en nodig, want dat brengt ons tot het graven. Dacht u dat er ooit een prediker door God is gevormd zonder geweldige bestrijding? Dacht u dat er ooit iemand enige oefening in de genade deelachtig is geworden zonder bestrijding? Wij hebben de bestrijding nodig. Wij hebben het gebed nodig, wij hebben de bestrijding nodig en wij hebben het Woord nodig.

Wij moeten ook niet zeggen: 'Omdat ik bestreden word, zeg ik dat ik het heb.' Want dat is een bewijs van zaken dat door niemand aanvaard wordt in het gewone leven en evenmin in het geestelijke leven. Nee, u hebt uw bewijzen te tonen en te zeggen: 'Dan zal ik u zeggen op welke grond ik genade bezit, en dat ik niet mijn eigen maar Jezus Christus' eigendom ben.' U moet niet naar een dominee gaan of naar uw vriendenkringetje of naar een persoon met wie u het bijzonder goed vinden kunt. Dat is alles handhaving van uzelf. U moet alles losgelaten hebben. U moet hierin geen vader en geen moeder kennen, geen vriend, geen kerk en geen dominee, behalve wanneer deze kerk de Kerk van Christus is en in zoverre zij dit is, en dus de waarheid spreekt, en in zoverre zij de waarheid spreekt. Trouwens, als u aangevochten wordt, als het werkelijk ernst geworden is – u weet het misschien, misschien ook niet – dan betreft uw gezicht als een pot, dan komt de angstige spanning op uw gelaat en u kunt niet vrolijk meer worden dan door de waarheid die correspondeert met de waarheid die in u gevonden wordt. En als zij in u gevonden wordt, dan zal die waarheid tot u komen, welke correspondeert, overeenkomstig is met de waarheid die in u is, en zo zult u dan uitgeholpen worden en zo zult u worden geleid. De vrijmakende, de losmakende kracht is alleen in Christus, in Zijn Geest.

Ik zou nog veel meer te zeggen hebben over deze dingen. Ik ben nog

maar weer begonnen. Maar u weet – wij hebben dat al eens meer gezegd – dat zal altijd het geval blijven. Wij komen nooit aan het eind. Wij zullen altijd het gevoel hebben: het is nog niet recht begonnen. En toch moet het recht begonnen zijn. Is het bij u recht begonnen? Hoe u dat weten kunt? Ach, als het bij u recht begonnen is, dan weet u het. Er is niemand bij wie het recht begonnen is, of hij weet het. Misschien denkt u: ‘En de bestrijding dan?’ Die werpt deze wetenschap niet omver. Die bestrijdt deze wetenschap. Het is toch heel wat anders een wetenschap te bestrijden dan haar omver te werpen? Misschien zegt u: ‘Die wetenschap kan zó bestreden worden, dat wij ze loslaten.’ Nu, dat kan niet in het geestelijke. Wij kunnen op het punt staan haar los te laten. Maar waarom kunnen wij haar niet loslaten? Wel, omdat zij óns vast heeft. Ze laat ons niet toe haar los te laten, ze houdt óns vast. Als dat niet waar was, ach lieve mens, er zou toch geen christen op aarde zijn? Hij zou direct hebben losgelaten, zoals Adam gedaan heeft in de staat der rechtheid. Dat is het verschil tussen het werk- en het genadeverbond. Toen lag het in de mens, maar in het genadeverbond ligt het in Christus.

Maar er zijn wel kenmerken te noemen. Veel noem ik er u niet. Als God gekomen is, wel, dan is Hij gekomen. Maar dat voorafgaande? Ach, bekommer u daar niet over. Het komt op zijn tijd voor de dag wat dat geweest is. Hebt u zo lang de tijd? Wilt u zo lang wachten? Daar verknoeien de mensen hun tijd mee. Ze zoeken, ze graven, ze overdenken, ze spreken, ze twisten. Er zijn dominees die dat geval zelfs op de preekstoel brengen en zeggen: ‘Er gaat dit aan vooraf en dat.’ Er gáát heel wat aan vooraf. En wat dat is, dat zult u zien wanneer God gekomen is en tot u gezegd heeft: ‘Zie, hier ben Ik.’ Want: ‘In Uw licht zien wij het licht’ (Ps. 36:10).

Houd u bij de Bijbel. Houd u bij een prediking waarin deze dingen gezegd worden. En er is een prediking die er op lijkt. Dan moet u die nog het meest schuwen. Waarom? Het ene is zo slecht als het andere. Dat wat er op lijkt, en dat wat u direct merkt, zijn beide slecht. Maar u kunt zich zo gemakkelijk bedriegen door wat er op lijkt. Dus u moet helemaal niet en nooit meer naar een van de kerken gaan, die er op het ogenblik zijn. Vindt u dat kras? Ik vind het ook kras. Ik zou liever heel wat anders zeggen. Ik zeg het niet voor mijn genoegen. Ik kan er ook geen eer mee inleggen. Ik zeg het alleen om u te waarschuwen. En al

wordt er hier gezegd: ‘Hij is toch een bekeerde man’, en daar: ‘Hij is zo innig...’ Niets! U blijft thuis als u niet horen kunt wat u hier vele jaren gehoord hebt. ‘Maar dat is zo moeilijk voor de orde in het gezin’, zegt u wellicht. Ik hoor het al weer: u hebt uw verstand nog, u leeft nog, u bent nog springlevend. En vooral dat woord ‘orde moet er wezen’ lijkt geen onzin. Maar dat is geen orde. De orde moet uit God komen. ‘Ja, ach, maar dan straks, als u er eens niet meer is...?’ Wat zegt u? Wees niet bezorgd! Dat zegt het Woord: ‘Zijt dan niet bezorgd tegen den morgen; want de morgen zal voor het zijne zorgen; elke dag heeft genoeg aan zijns zelfs kwaad’ (Matth. 6:34). ‘Als u er niet meer is...’ Misschien gaat u eerder sterven dan ik! Bent u bereid?

Amen.

Gebod:

Heere, het is een voorrecht om nog samen te mogen komen – als het in Uw weg is, anders is het zonde. Want al wat uit het geloof niet is, dat is zonde. Wel heeft het ook een schone schijn. Maar nu komt het er op aan, dat wij er ons voordeel van trekken en dat wij er winst mee doen. En dat hangt alles af van U. Wij trekken er geen voordeel van. Wij zijn er niet op uit. Hoe zouden wij kunnen? Want het is alles tegen ons in. Wij verzetten ons en wij handhaven ons ertegen. Als het van ons komen moest, Heere, dan kwam het er niet, dan zou het er nooit komen. Maar Gij kunt het doen komen. ‘Gij hebt een arm met macht, Uw hand heeft groot vermogen.’ Gij hebt de instelling van de predikdienst geschonken. Gij zoudt dit niet gedaan hebben wanneer U ook Uw zegen niet wilde geven. Geef een zegen. Wat deze zegen dan zou moeten zijn, dat is U bekend. Misschien moeten wij wel neergeworpen worden. Ach, doe het, als het moet. Het zou ook kunnen wezen dat wij behoefte hadden aan onderwijs, aan vertroosting en aan opbeuring. Geef deze dingen, als het in Uw raad bestaat. En Uw werk, Heere, behoud dat in het leven. Geef dat het niet te spoedig zal wijken van ons volk. Wij, als volk, hebben het verworpen. Zo zijt Gij van ons af. Gij kunt zeggen: ‘Wat is er meer te doen aan Mijn wijngaard, hetwelk Ik aan hem niet gedaan heb?’ En of wij nu huizen hebben gebouwd voor U – het is toch niet het huis dat wij voor U bouwen. Het is het huis dat Gij voor óns bouwt! En dat huis is het huis der waarheid.

Heere, wil ons volk, dat zich steeds verder van de waarheid verwijderd, gedenken. Onttrekt U Zich aan dat volk toch niet, zo het mogelijk is. Geef ons dat er gedurig nog enigen worden gebracht tot U, onder Uw vleugelen. Versterk het overige, dat sterven zou. Zo Gij U onthoudt, wankelt alles ter dood.

Wij willen niet heengaan, voordat wij onze vrienden in Indië aan U hebben opgedragen. Gedenk ze. Bewaar ze. Zo het wezen kan, snijd hun levensdraad niet af door het vijandelijke wapen. Onderhoud ook hun gezondheid. En ach, of er nog van hen bekeerd werden. Over de zaak van ons met Indië en van Indië met ons kunnen wij niet oordelen, Heere. Maar Gij hebt het in Uw hand, zoals Gij alle dingen in Uw hand hebt. Nu, laat ons het in Uw hand laten.

Amen.

Gezongen: Psalm 62:6, 7 en 8.

3e Predikatie over Johannes 3:16, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 22 januari 1956 te Den Haag

Gezongen: Psalm 106:1, 2, en 3.

Gelezen: De Wet des Heeren; Johannes 3:22-36.

Gebod:

In Uw grote goedheid en barmhartigheid, Heere, hebt Ge ons in Uw Getuigenis en in de prediking van hen die Gij daartoe geroepen hadt, het ware onderricht gegeven aangaande Uw openbaring. Laat ons deze gave niet gering achten. Doe ons haar waarden, en ijver hebben om met een biddend hart de dingen ervan te onderzoeken en ze te geloven. Hiertoe zijn de zaken van Uw eer en van ons behoud ons bekendgemaakt. ‘Opdat gij geloven zoudt’, dat is van zo menig woord het einde – ‘opdat gij geloven zoudt!’ Laat ons dan ons rekenschap geven van de vraag wat we doen, wat we bedoelen, wat we willen, wanneer wij in onze woning de Schrift opslaan, of wanneer wij, zoals deze morgen, ons begeven hebben onder Uw Getuigenis, en ook wanneer wij dit nalaten.

Door Uw goede voorzienigheid zijn we nu met elkaar aan deze plaats

vergaderd. Ach, laat er in ons hart de rechte gestalte wezen. Honger, honger naar de dingen die blijven, en een loslaten van al hetgeen bestemd is om, hetzij vroeg hetzij laat, niets meer van zich over te laten, niets! Want ‘hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.’

Geef ons te spreken, dát te zeggen wat waar is, en strekkende is tot verheerlijking van Uw Naam en tot zaligheid van ons. Geef de zaligheid, Heere, aan menigeen. Versterk het geloof van allen in wie het geloof gewerkt is.

Gedenk onze zieken, verpleegden en rouwdragenden. Er zijn er nog altijd die zeer ernstig ziek zijn. Erbarm U hunner, en geef hun, zo dit mogelijk is, de gezondheid weer terug, maar vooral, onthoud hun het heil hunner onsterfelijke ziel niet.

Gedenk Uw Gemeente overal. Wil haar bevestigen en schragen, uitbreiden, ook door onze geringe dienst. Erbarm U over ons volk, de regering, de koninklijke familie. Erbarm U over het mensdom in zijn geheel. Grijp er nog, Heere!

Amen.

Gezongen: Psalm 65:2 en 3.

We zouden, mijn zeer geachte toehoorders, graag nog verder gaan met de overdenking van Johannes 3 vers 16:

‘Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.’

‘Alzo lief heeft God...’ God bestaat, en Hij alleen is God. ‘Hoor, Israël, de HEERE onze God is een enig HEERE’ (Deut. 6:4). Maar in Hem zijn drie Personen. Deze Personen moeten we onderscheiden, doch niet van elkander scheiden. We moeten ook niet met ons verstand hier willen indringen, want ‘t verstand laat na den waren grond van ’t weldoen op te merken’ (Ps. 36:1 ber.).

De eerste Persoon is de Vader, de tweede Persoon is de Zoon, en de Heilige Geest is de derde Persoon. Hij Die hier in het Woord – Johan-

nes 3 vers 16 – aangewezen wordt, is de Vader. De Vader is de Bron des levens. Buiten Hem is het leven niet. Buiten Hem is het alles zonder leven, dood dus, en al wie Zijn gemeenschap mist, is een in geestelijk opzicht dood mens. Hij leeft, maar dat wat hij leeft, is eigenlijk geen leven. En omdat de Vader de Bron des levens is, moeten we, zullen we leven, komen tot Hem. En zullen we getroost zijn, dan moeten we er ons van bewust zijn dat we tot Hem gekomen zijn, want dan is er vrijmoedigheid om met de dichter van de 36e Psalm te zeggen:

Bij U, Heer', is de levensbron;
Uw licht doet, klaarder dan de zon,
Ons 't heuglijk licht aanschouwen. (vs. 3)

En daarom, toehoorders, laat niet na God te zoeken, en rust niet voordat gij tot Hem gekomen zijt, en gij in u vindt de stroom of de fontein van het waarachtige leven. Het komen tot de Vader is door de Heere Jezus. 'Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader dan door Mij' (Joh. 14:6), zo sprak Jezus eens aan het eind van Zijn leven op aarde, in Zijn laatste redevoeringen. En het is door de Heilige Geest, dat we verbonden worden aan en vereniging krijgen met de Heere Jezus Christus.

En nu moet ieder zich afvragen of dit in zijn hart verklaard is, want als het in ons hart verklaard is, dan vinden we het terug. We vinden het terug in de Bijbel. Daar staat het dan net zoals het in ons gevonden wordt. Ons hart is dan als het ware een afdruk van de Heilige Schrift. We vinden het terug in de geschriften van allen die van God verwaardigd werden om waarheid te spreken, waarheid gelijk ze in Jezus is (Ef. 4:21). En tot op zekere hoogte vinden we het terug in de hele wereld, want bij iedere aanraking met de wereld – of deze wereld nu goddeloos dan of ze vroom is – hoort men dat de wereld het niet verstaat, en dat men zelf het begrip des Heiligen Geestes ervan hebben mag. Daarom zegt Johannes: 'Die den Zoon heeft', of: 'Die in den Zone Gods gelooft' – dat is hetzelfde – 'heeft de getuigenis in zichzelf' (1 Joh. 5:10).

'Want alzo lief – alzo lief – heeft God de wereld gehad.' Wij zoeken in onszelf een zekere grond waarop we zouden kunnen verwachten dat God ons genadig zal zijn, nietwaar? Dat doe ik van nature, en ieder mens

doet dat van nature. En hij die zegt dat hij dit niet doet, is ontbloot van zelfkennis en ook van de kennis Gods. Maar waarin zoeken we dan een grond van hoop? In verscheidene zaken, en we hebben altijd weer nieuwe dingen waarin we zulk een grond zoeken.

We zoeken het in het gebed. Het gebed is immers bevolen? En nu weten we wel niet of het het rechte gebed is, maar we hopen dat het het zijn zal, dat het blijken zal dat het het is. En we zoeken het vooral in het gebed wanneer we daarin eens hartelijk hebben mogen zijn. We vergeten dat of het gebed nu hartelijk of niet hartelijk is, dit aan de aard, aan het karakter van het gebed niets verandert, want het gebed moet een gebed des geloofs zijn, zoals Jakobus het ons vertelt in zijn brief (Jak. 1:6); en Paulus schrijft: 'En al wat uit het geloof niet is, dat is zonde' (Rom. 14:23).

Wij zoeken een grond van verwachting in ons willen. We menen wel te willen, maar of God wel wil, dát weten we nu nog niet. Ja, in het algemeen wil Hij wel, maar we weten niet of Hij óns wel wil zalig maken. En dat moet dan nog bekendgemaakt worden. Het hoeft dus alleen maar bekendgemaakt te worden, want *wij* willen. Zouden we de zaligheid niet wensen? Zouden we niet graag bekeerd willen zijn? Zou het niet heerlijk wezen als we bekeerd waren?

Wij zoeken het in het aanhoren van een predikatie of in het lezen van een predikatie. Dat gaat de ene tijd gemakkelijker, aangenamer dan de andere tijd. Soms kunnen we erbij blijven, maar het komt ook wel voor dat onze gedachten zó ver afdwalen. Maar als we er nu eens bij hebben kunnen blijven, het hebben kunnen volgen, als we er eens ontroerd door zijn geworden, dan is dat toch iets anders, en de stap om er een grond van te maken, wordt niet moeilijk gedaan.

Wij zoeken het in de gedachte die degenen die wij voor Gods volk houden, van ons hebben. Het maakt voor ons een groot onderscheid hoe er over ons gedacht wordt.

En, ach, waarom zouden we verder hierin gaan. Er zijn zo véél dingen waarin door ons een grond van verwachting gezocht wordt: in ons godsdienstig zijn, in ons gereformeerd belijden, enzovoort. Maar er is in ons niets waarop we onze verwachting voor de eeuwigheid kunnen gronden. Want we zijn van nature niet onder de macht van de Heilige Geest, maar wij zijn van nature onder de macht – laat ons liever zeggen:

onder de invloed – van de duisternis, van de duivel, van de wereld, van onze naaste. Ach, onze naaste heeft veel meer invloed op ons dan God. Als het maar aansluit bij ons, dan doen we graag wat onze naaste zegt dat we doen moeten. Maar we doen nooit graag wat God zegt dat we doen moeten. En wij doen dat in het geheel niet onder de invloed van onszelf. En wat is er nu dwazer dan een mens? Er is toch nog nooit iemand tot zelfkennis gekomen, of hij bekende dat hij een dwaas was, en altijd geweest was, en zonder hulp van Boven altijd blijven zou.

We zijn onder de invloed van de zonde, van de zonde die we zo lief hebben, welke liefde we alleen maar zoeken te bedekken. Als God het toeliet, dan sloeg de brand uit, bij jong en bij oud, bij mannen en vrouwen.

Maar de grond om het leven, het waarachtige, het goede, het schone, de zaligheid te kunnen verwachten, is de Goddelijke liefde, des Heeren goedheid en barmhartigheid, en deze deugden dan geopenbaard in Jezus Christus. Hebt u het wel ondervonden? Geloof u het wel? Het is echt wat ik u zeg, want niet zodra nadert God in Zijn Zoon tot ons, of de hoop ontstaat. En deze hoop is dan gegrond – ach, konden we en wilden we eens luisteren – en deze hoop is dan gegrond, niet op iets van ons of op iets door ons gedaan of te doen, maar op de borggerechtigheid van Jezus Christus, en op de deugden Gods, die we in Jezus aanschouwen. En we ondervinden het: 'In dezelve is de eeuwigheid, opdat wij behouden werden' (Jes. 64:5). O, het komt er zo op aan dat we de letter van de openbaring Gods – dus de inhoud van de Schrift – recht prediken, zuiver prediken, en dat we aan zulk een prediking, als ze er tenminste is, graag het oor lenen en ijverig hierin zijn.

De liefde Gods is, toehoorders, een eeuwige liefde; ze is zo oud als God is. Ze is een Goddelijke liefde, onbegrijpelijk dus. En ze is een vrije liefde. Laat ons een ogenblik ons in de weg stellen om bij deze drie zaken stil te staan.

De liefde van God is een Goddelijke liefde. Adam en Eva hebben zwaar gezondigd. Ze hebben alles vernield en te gronde gericht – God vergeeft het hun. Lot heeft het er slecht afgebracht – het wordt hem niet toegerekend. David heeft zich verschrikkelijk bezondigd – zijn zonden worden uitgedelgd. Petrus heeft onder ede verklaard dat hij de Heere Jezus Christus in het geheel niet kende, laat staan dat hij met Hem zou

geweest zijn – het liefdeoog van Christus verzekert hem ervan dat zijn zonden niet meer in gedachtenis zullen komen.

Het is moeilijk, het is moeilijk voor mij en voor u om dit te verstaan. Want wij hebben onze maatstaven, en met deze meten we. En op wat we vinden, gronden wij ons oordeel, en dit oordeel is dan altijd wettisch. Nu, maar volgens een wettisch oordeel wordt er geen mens zalig, behalve de huichelaar, die men zelf is. Een mens treedt bij alle dingen onder geen voorwaarde uit zichzelf, en nog eens, hij beoordeelt alles met en naar en tot zichzelf. En zo is hij een vijand, een vijand van God en van zijn naaste, een vijand van alle dingen waarin hij zijn zaligheid *zou* hebben. En zo komt uit de onderste grond van zijn hart niet: ‘Ik zoek U’, maar: ‘Ik wil U niet.’ Gelukkig de mens die dit mag verstaan, en geleerd heeft en leert dit diep te betreuren, want hier is de gevallen mens. De gevallen mens is niet in de wereld, het lijkt er niet op. Maar *hier* is de gevallen mens! En waar de gevallen mens is, waar de gevallen Adam is, daar is de opzoekende liefde van God in Jezus Christus ook. En dan leert men liefde kennen en tegelijkertijd liefhebben.

Gezongen: Psalm 118:13 en 14.

De twee andere punten, namelijk de eeuwigheid van de liefde Gods en de vrijheid van de liefde Gods, willen we overlaten voor de aanstaande rustdag.

We komen naar aanleiding van wat we gezegd hebben, nog graag tot u met een gemoedelijk woord. Ik hoop dat u overtuigd zijt van het gewicht van wat we u gezegd hebben. Wat we u prediken, moet bij u zwaar wegen. Of het dit doet, dat is voor u niet moeilijk na te gaan. En wanneer de dingen die we u mogen prediken, niet zwaar wegen, dan ziet het er slecht bij u uit. Komt er geen verandering, dan gaat u verloren, onherroepelijk verloren, en ge zult in de dag der dagen niet zeggen dat het onze schuld is. Ge hebt dan niet willen luisteren. En nu moet u niet komen met excuses, met verontschuldiging, want die worden niet aangenomen, door mij nog te veel, maar door God nooit, nooit! Hoe het voor de Heere is, dat staat duidelijk genoeg in de Bijbel: ‘Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden’ (Mark. 16:16).

De dingen die u ook deze morgen vernomen hebt, moeten u tot nadenken stemmen. Is het voor u uitgemaakt dat wat wij u prediken de waarheid is, de waarheid zowel aangaande de Kerk als aangaande de zaligheid? Hebt ge de moeite genomen om dit te onderzoeken, en is het u duidelijk geworden? Het Opperwezen zal u beschuldigen van traagheid en luiheid wanneer gij geen onderzoek ingesteld hebt, geen ernstig onderzoek gedaan hebt in betrekking tot de vraag of waarheid is wat u door ons gepredikt wordt.

Tot de kennis van de waarheid behoort de kennis van de Wet en het Evangelie. De prediking van Wet en Evangelie is altijd de prediking geweest van de Heere Jezus, van de apostelen, van de profeten, en van de door God geleerde leraren, altijd! Ze komen hierin overeen zoals de ene druppel water met de andere druppel water overeenkomt. En de Kerk heeft dat dan ook in haar belijdenis uitgedrukt: de Catechismus, de 37 Artikelen des geloofs en de Leerregels tegen de remonstranten, om nu maar alleen bij de Kerk in Nederland te blijven.

Een mens moet de Wet leren kennen, de Wet der tien geboden, want hiermee heeft hij te maken. Als een verbond der werken heeft hij in Adam zich schuldig gemaakt aan de overtreding van de Wet. En nu moet hij weten dat hij dat gedaan heeft. Hij moet weten dat hij *in* Adam, dat *hij* in Adam gezondigd heeft. Nee, niet *als* Adam – dat geeft de hele wereld toe – maar *in* Adam, en dan *als* Adam. Dát moet hij weten. Dat moet van hem gezien zijn en beleden zijn, en dat is dan de kennis van de Wet. Er is hier uitvoeriger over te spreken, maar tenslotte komt het hierop neer.

En dan moet hij het Evangelie verstaan. En het Evangelie is heel wat anders dan de Wet. Het Evangelie heeft met de Wet niets te maken, en de Wet heeft niets met het Evangelie te maken. Wet en Evangelie zijn gescheiden van elkaar, en hoe krachtiger de kennis van deze scheiding in het hart gewerkt wordt, des te nuttiger is dat. Het Evangelie geeft. En de Wet eist en geeft niets. In het Evangelie is helemaal geen eis, maar het schenkt alles. Het is het middel waardoor een alles schenkende God geopenbaard wordt, zodat als het Evangelie door ons wordt gekend, we niet meer horen de donder van Sinaï, maar vernemen het liefelijke suizen van een zachte wind, de wind des Heiligen Geestes.

En als een mens het Evangelie leert kennen, dan leert hij de kracht

Gods verstaan, deze kracht Gods ondervindende. U weet het wel, de apostel Paulus zegt het: 'Ik schaam mij het Evangelie van Christus niet; want het is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooff' (Rom. 1:16). Tegen deze kracht is geen mens bestand. Deze dag, de dag van de ervaring van de kracht Gods, is de dag van Gods heirkraft. Dan wordt God Overwinnaar en Koning. Het is door deze kracht dat men komt, om nu in en door Jezus Christus van God alles te verwachten. Men verstaat dat God liefde is, niet slechts in het algemeen, maar ook dat God hém liefgehad heeft. En nu ontvlucht men Hem niet meer, wat men tot op dit ogenblik had gedaan, maar nu zoekt men Hem. Nu wordt er onder de godsdienstige mensen, en ook wel onder de wereldse mensen, veel gesproken over zoeken, maar nú begint het zoeken. Dat zoeken was er niet, maar nú is het er: 'U zoekt mijn hart' (Ps. 119:5 ber.). En hieraan is de belofte verbonden: 'Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden' (Luk. 11:9).

Onderzoek maar hoe het in uw hart ligt. En nu moet u het op mij niet wreken dat de waarheid zo ligt, want als ik anders sprak, dan zou u niet eens naar mij mogen luisteren. En als u het op de waarheid wilt wreken, dan zal God Zich op u wreken, in de ontzaglijke eeuwigheid, maar ook al in de tijd, want: 'Wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezén' (Ps. 32:5 ber.). En doe nu niet zoals honderden, ja, misschien wel duizenden gedaan hebben, ga niet hier vandaan om wat men een lichtere prediking noemt, te zoeken, want al wat hiervan afwijkt, zal geen dageraad hebben. En als u wat ervan afwijkt zoekt, dan zult u geen dageraad hebben.

Maar wat dan, wat moeten we dan doen? Dan moet u de Wet lezen, artikel voor artikel, en zien hoe u tegenover de Wet staat en gestaan hebt. En dan zult u misschien vreselijke ontdekkingen krijgen. Maar vreselijke ontdekkingen te hebben is beter dan een waangelooft te bezitten. Vergeet dat niet. Vergeet dat niet! Vreselijke dingen te ondervinden is beter dan zich te bedriegen. En laat dan uw verwachting niet in verband staan met zichtbare of tastbare dingen, niet in verband staan bijvoorbeeld met een mens, wie hij ook zij. Want van nature kan een mens u alleen maar erger maken; hij bedriegt u. En als hij genade bezit en door de Geest wordt bearbeid, dan zegt hij u hetzelfde als wat de Bijbel u verteld heeft.

Ge moet niet trachten u ergens tussenuit te wringen, daar komt niets

van terecht. Maar gij moet de eenzaamheid zoeken, en zoeken met God te spreken, en te bekennen, uw grote zonden en uw zogenaamd kleinere zonden, de verschrikkelijke daden die in uw leven hebben plaatsgehad en waarom u de verdoemenis vele malen hebt verdiend, en het bedrog, de leugenachtigheid, de gemakkelijker waarmee u er toe overgaat om een leugen tot uw toevlucht te stellen. Bekennen, bekennen, want het moet er alles uitkomen voor God: 'Stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht', Psalm 62 (vs. 9). Het moet er alles uitkomen voor de Heere. Ik bedoel niet dat u alle zonden en ongerechtigheden moet noemen, want dat kunt u niet – daarvoor is het getal veel te hoog – maar u moet het voornemen hebben om alles voor God in uw binnenkamer te belijden. En daar hebt u dan te smeken om licht in het Evangelie, om een openbaring van God door de Geest en het Woord. En zo hebt u uw leven door te brengen. U moet niet eens een ogenblik hebben waarin u zich voorneemt het anders te maken, nee, daardoor maakt u uw toestand maar veel erger dan hij is. U moet uw leven hierin doorbrengen, van nu af. En nog eens, weg met alle excuses, want die worden toch noch door God, noch door de Kerk van God aangenomen. Weg! De dingen die ik u genoemd heb, worden geëist. En ga dan door het leven nauw oplettende, ras om te horen en traag om te spreken – met op te letten en om licht te vragen! Als je 's morgens opstaat, ga niet naar beneden of verlaat uw bed niet, voordat ge de eenzaamheid gezocht en uw knieën gebogen hebt, en hebt gezegd: 'Heere, er is een dag begonnen, en ik weet niet wat deze dag mij zal brengen. Moest alles van mij komen, dan zou het ook niet anders dan onheil wezen. Heere, erbarm U mijner, en leer mij naar Uw wil te handelen.' Daar moet u mee beginnen, en niet rusten voordat u dat gelovig kunt doen. En zulk een begin moet voortgezet worden, de ene dag na de andere. En het moet ook voorkomen dat ge in de nacht zo doet.

En als u een begenadigd mens zijt, dan moet u ijverig vergaderen de blijken van de liefde Gods. Het eerste blijk is de openbaring van deze liefde in Christus, maar op dit eerste blijk zijn er talloze gevolgd. U kunt het vinden in de Psalmen: 'Menigwerf', Psalm 42 (vs. 7 ber.) – menigwerf, menigmaal. En de dichter van de 86e Psalm was daar ook al mee bezig:

En mijn ziel, hoezeer verdrukt,
Uit het diepst van 't graf gerukt. (vs. 7)

En dat had, volgens de waarneming en het geloof van de dichter, de Heere niet eenmaal gedaan, maar dikwijls. En zulke blijken moet u verzamelen, want we staan allen een grote stap te doen, een stap in de eeuwigheid. Onderzoek dan of de papieren bij u aanwezig zijn, opdat ge van de hemelpoort niet teruggestuurd worde naar de hel. Maar ook in dit leven is het van zo groot belang dat we kunnen zeggen met de dichter: 'Dit weet ik, dat God met mij is' (Ps. 56:10). En dat zal veel vrijmoedigheid geven, en ons bewaren voor fantasieën, bedriegerijen, ons bewaren voor onze mening, ons bewaren voor de waan, waarin we zo graag ons bevinden.

Amen.

Gebed:

Dat we U danken mochten, Heere, dat we deze dingen nog hebben mogen zeggen en aanhoren. Het is louter goedheid. Leer ons het dan ook zo zien, en er een recht gebruik van maken, want op de toepassing komt het aan. Het is zoals Ge in Uw Woord gezegd hebt: bidden, zoeken en kloppen. En waar dit geschiedt en op de rechte wijze plaatsheeft, daar is verhoring, daar zijn uitkomsten, uitkomsten zelfs tegen de dood, uitkomsten die we ternauwernood kunnen geloven, omdat ze zo verbaazingwekkend zijn.

Vergeef het zondige in ons prediken, en ook ons zondigen in het aanhoren. Leid ons, leid Gij ons in de eenzaamheid. Laat ons het toch doen, Heere, wat ons gezegd wordt. Is er iets gezegd dat U niet in Uw Woord heeft doen optekenen, dan komt het er niet op aan wanneer het verwaarloosd wordt. Maar zo het in overeenstemming is met Uw Woord, en we doen het dán niet, dan gaan we niet in tegen een mens, maar tegen U. Laat ons dit niet kunnen, niet mogen, niet willen doen.

Leer ons ons geluk, tijdelijk en geestelijk en eeuwig geluk, niet zien in onze afhankelijkheid van onze naaste, want hoe bedrogen zouden we uitkomen. Maar laat ons ons geluk zien in U. En doe ons dan met ons hart naar U vragen, naar U, Die wel eens een psalm in de nacht geeft.

Ach, erbarm U, en doe dit om de Persoon en het werk van Hem Die door U is gegeven, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

Amen.

Gezongen: Psalm 33:6.

Slot van een preken-serie van Ralph Erskine over Romeinen 12:12c

‘Volhardt in het gebed.’

Maar ik keer terug naar hetgeen waarmee ik van plan ben te sluiten, en dat is dat ik mijn oproep aan u herhaal, dat u moet beginnen met de plicht van het bidden in de binnenkamer en in het gezin. Als ik u zover kan krijgen dat u er vanavond mee begint, en doorgaat met het bidden in de binnenkamer en in het gezin, zou dat mijn handen sterken in het werk onder u. Maar als dit voor u slechts een zwak argument is, bedenk dan dat alles wat God geschapen heeft u tot deze plicht oproept.

Alle schepselen zijn krachtens hun natuur voor hun onderhoud van God afhankelijk. Alle vermogens van het verstand, die God in uw innerlijk heeft ingeplant, roepen u tot de plicht van het gebed. Alle geboden van de Bijbel roepen u ertoe op om te bidden, opdat u bekwaam gemaakt zult worden om Zijn wil te doen. Alle beloften van het Evangelie roepen u ertoe op om te bidden, opdat u de gezegende vervulling ervan zult oogsten. Alle bedreigingen van de Wet roepen u ertoe op om te bidden, opdat u bevrijd zult worden van de toorn die daarin is aangekondigd. Heel Gods voorzienig handelen roept u ertoe op om te bidden, opdat u er een recht gebruik van zult maken. Al uw zonden roepen u ertoe op om te bidden, opdat u zult smeken om vergeving en barmhartigheid. Alle verzoeken door de duivel roepen u ertoe op om te bidden. Hoe meer hij u verlost om u van het bidden af te houden, des te meer is het voor u nodig om te bidden. Alle eigenschappen van God roepen u ertoe op om te bidden: Zijn oneindige gerechtigheid, Zijn barmhartigheid, geduld, almacht, alomtegenwoordigheid, eeuwigheid en algenoegzaamheid – het zijn allemaal krachtige beweegredenen om te bidden. Alle Personen van de Godheid roepen u ertoe op om te bidden, opdat u de Vader in de Zoon door de Heilige Geest zult verheerlijken. Heel de barmhartigheid en heel het mededogen van de Vader in het schenken van Zijn Zoon om u te verlossen – ze roepen u ertoe op om te bidden, opdat u Zijn genade niet zult verachten. Heel het bloed en alle innerlijke bewegingen van de Zoon roepen u ertoe op om te bidden, opdat u het bloed van het eeuwigblijvende verbond niet onder uw voeten zult ver-

treten, het bloed dat vergoten werd om voor u vrijheid te verwerven om door Hem tot God te gaan. Alle genadegaven, beïnvloedingen en roerselen van de Heilige Geest roepen u ertoe op om te bidden, want Hij biedt u aan u in al uw zwakheden te helpen. Hij zegt: 'Laat uw gebreken en zwakheden maar op Mij zijn; Ik zal u verlevendigen en sterken.' Heel de ellende van dit leven roept u ertoe op om te bidden, opdat u niet én hier én hiernamaals ellendig zult zijn. Alle vreugden van de hemel roepen u ertoe op om te bidden, opdat u ze tot in alle eeuwigheid zult bezitten. Alle tormenten van de hel roepen u ertoe op om te bidden, opdat u niet voor eeuwig gekweld zult worden in de vlammen van Gods toorn. Ik ben het niet alleen, maar deze alle roepen u ertoe op om te bidden.

En ik, ik roep u door dit alles in de Naam van de grote Jehova op tot de plicht van het gebed in de binnenkamer en in uw gezin, met de verklaring dat als deze oproep niets vermag te doen, u in dezelfde categorie geplaatst zult worden als de heidenen en de goddelozen, en geworpen zult worden in de poel die brandt van vuur en sulfer. Psalm 79 vers 6: 'Stort Uw grimmigheid uit over de heidenen, die U niet kennen; en over de koninkrijken, die Uw Naam niet aanroepen.' Nu roep ik hemel en aarde aan om op deze dag tegen u te getuigen, dat ik deze plicht aan u heb voorgelegd. Ik neem eenieder van u tegen uzelf en tegen elkaar tot getuige. Ik neem het hout en de stenen van dit huis tot getuige tegen u. Ik neem de preken die ik over deze tekst heb gehouden tot getuige, als u van nu voortaan het gebed in de binnenkamer en in het gezin verwaarloost. Ik leg de bewijsstukken in de handen van uw geweten opdat u niet kunt beweren onwetend te zijn, maar dat God rechtvaardig zal zijn, en dat ik vrij zal zijn van uw bloed als u voor eeuwig verloren zult gaan omdat u God niet hebt aangeroepen. Even zeker als ik dit heilige Boek in mijn hand heb, zult u niet aan Gods wraak ontkomen als u niet door het gebed naar Hem terugkeert. O, om Jezus' wil, Wiens bloed roept om barmhartigheid voor u, laat Zijn bloed niet tevergeefs voor u zijn gestort doordat u weigert aan Zijn deur te smeken om barmhartigheid. O, smaak en zie dat de Heere goed is!